

[Holger Eriksen.]

statsgælden, dels til investering og til forskningsformål. I overensstemmelse hermed fremsatte regeringen i juni 1949 lovforslaget om en genopbygningsfond, tilknyttet lovforslag, hvorefter 100 mill. kr. af specialkontoen skulle anvendes til investering og forskning og resten afskrives på statens reguleringskonto i nationalbanken. Der blev ikke sidste sommer opnået enighed om disse lovforslag, og der er heller ikke i denne rigsdagssamling opnået enighed, efter at lovforslagene blev genfremsat i efteråret. Derimod blev det som et led i skatte- og pengeforliget i slutningen af marts i år besluttet, at der af specialkontoen skal anvendes 200 mill. kr. til særlige formål, og at resten af beløbet for de to første Marshallår afskrives på reguleringskontoen. I betænkningen over forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten blev de særlige formål, hvortil de 200 mill. kr. skulle bruges, bestemt som

„investeringer, som tjener til modernisering og rationalisering af dansk produktion m. v. med særligt henblik på at styrke erhvervenes konkurrenceevne, således at landets valutastilling forbedres gennem udvidet eksport og anden valuta-indtjening, herunder også importbesparelser.“

I betænkningen nævnes som områder, der i særlig grad må komme i betragtning, visse lån til landbruget og til håndværk og industri. De nødvendige lovforslag til opfyldelse af denne del af martsforliget er nu fremsat af den høje regering, og det lovforslag, vi her behandler, må betegnes som rammeloven.

Lovforslaget bestemmer, at der udover de 200 mill. kr., der ved forligets indgåelse var enighed om, skal stilles 10 mill. kr. af Marshallpengene til rådighed for det færøske hjemmestyre, hvilket socialdemokratiet med glæde kan tiltræde.

Vi kan også uden nogen art af reservation tiltræde bestemmelsen i § 2, stk. 2, om nedsettelse af et rigsdagsudvalg og bestemmelsen i § 3 om anvendelse af 10 mill. kr. til tilskud til forskning.

De resterende 190 mill. kr. fordeles med 75 mill. kr. til udlån til industri- og håndværksvirksomheder, 105 mill. kr. til modernisering og rationalisering af erhvervsvirksomheder indenfor landbrug, gartneri og frugtavl og 10 mill. kr. til fiskeriet og fiskeindustrien, altså også i dette tilfælde som udlån. Hovedparten af beløbet anvendes altså til de formål, der udtrykkelig var nævnt i betænkningen fra udvalget angående skatte-lovforslagene; derudover foreslås det, at der

ydes lån til rationalisering af gartnerier, til opførelse af frugt- og kartoffellagre og til modernisering af hoteller, ligesom der kan ydes lån til visse formål indenfor eksport-handelen og fiskeriet og til bygning af småskibe.

Det spørgsmål kan rejses, om der ikke herved sker en for stor spredning af beløbet, men det må på den anden side erkendes, at der overalt er tale om lån til sådanne formål, som kan styrke landets produktionskraft eller på anden måde enten spare eller indtjene fremmed valuta. Ved den foreslåede fordeling af pengene opnås, at ingen af de vigtige erhverv med tilknytning til eksporten kan siges at være forfordelt. Socialdemokratiet kan derfor tiltræde den foreslåede fordeling af de til rådighed stående pengemidler. Det, vi må stræbe efter, er jo, at vi selv kan klare indtjeningen af vort lands behov for udenlandsk valuta, når Marshallhjælpen om to år helt falder bort. For at nå dette mål må vi øge eksporten og søge på nogle områder at klare os med mindre import end tidligere, uden at det fører til produktionsnedgang herhjemme. De lån, der nu foreslås ydet af Marshallpengene, skulle efter al menneskelig beregning være tilstrækkelige eller i hvert fald bidrage til at nå dette formål.

Selvom vi stort set nogenlunde kan siges at have fuld beskæftigelse, findes der jo dels såkaldte arbejdsløshedsøer forskellige steder i landet, dels kniber det med at beskæftige arbejdsmændene fuldtud. I den anledning vil jeg gerne udtale det håb, at man ved anvendelsen af Marshallpengene også har for øje, om det ikke skulle være muligt netop på de steder i landet, hvor arbejdsløsheden særligt findes, at udvide bestående industrielle virksomheder eller oprette nye. Det ville derved være muligt i hvert fald at beskæftige en del af den ledige arbejdskraft, som findes på stedet, således at en mere besværlig omflytning af arbejdskraft fra een egn af landet til en anden kan begrænses noget.

Vi har fra vor side ingen betænkeligheder ved, at en så forholdsvis beskeden del af Marshallpengene, som der her er tale om, anvendes til investering. Under besættelsen var vi jo i den situation, at de forskellige leverancer til tyskerne medførte en kraftig reduktion af den varemængde, der stod til befolkningens disposition, uden at pengemængden reduceredes tilsvarende, tværtimod voksende den. Dengang blev der pumpet penge ud i omsætningen; ved Marshallhjælpen foregår den modsatte proces: vi får et varetilskud udefra uden en dertil svarende